

MARL

Fuljett maħruġ mill-MARL

Għad-Dilettanti tar-Radju

Maltin u Għawdxin

Numru 9

AWISSU 2006

Fic-Centru mhux

permess tipjip

Mill-Editor

Hbieb,
Ghal darb'ohra nilqaghkom ghal hargha ohra ta' dan il-fuljett ta' Awissu 2006 li hija d-disa' hargha ta' din is-sensiela.

L-ewwel nett infakkrukom li diletanti tar-radju Maltin kienu jistghu jmorru f'pajjizi ohra u joperaw bl-użu tal-prefiss ta' dak il-pajjiz u jkomplu bin-nominattiv normali taghhom.

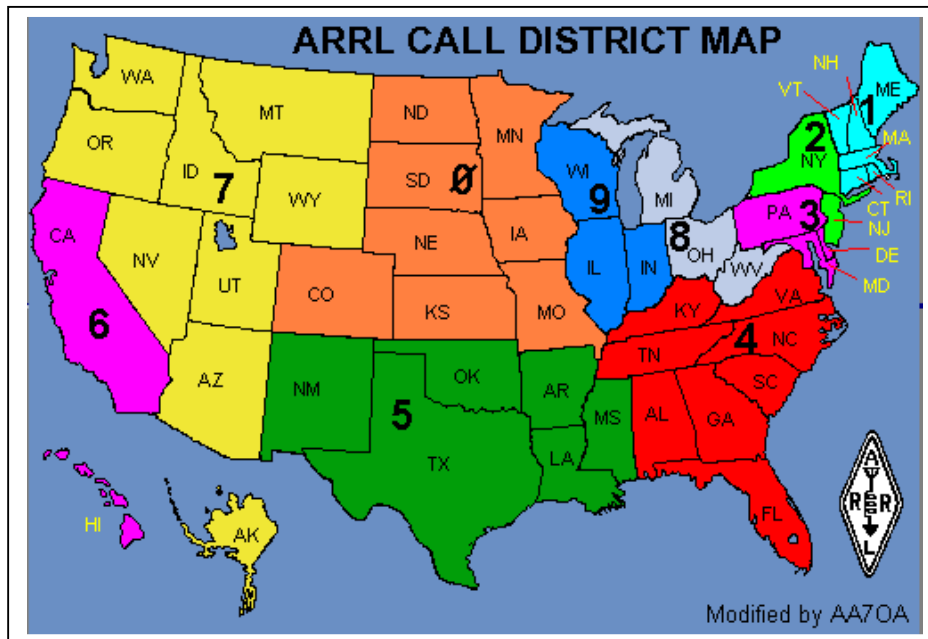
Dan ifisser li issa ghandna l-gharfien ufficjali tal-licenzja ta' Malta mill-FCC, jigifieri l-Federal Communications Commission.

Issa, kull diletant tar-radju Malti li jkun fl-Istati Uniti ta' l-Amerika se jkun jista' jopera minn hemmhekk billi juza l-prefiss ta' l-Istat li jista' jkun fih u jkompli bin-nominattiv normali tieghu.

Ghalhekk qeghdin ingibu mappa mill-pagna ta' l-ARRL li turi d-distretti ta' l-Istati Uniti halli min imur hemmhekk ikun jaf meta ghandu jibdel il-prefiss meta jaqşam minn distrett ghall-iehor.

Biex tkunu tistghu tahdmu mill-Amerika Dr Barry Cohen, K2JV, issuđerixxa li tiehdu dawn l-affarijiet maghkom.

1. **Il-Passaport**
2. **Il-licenzja taghkom.**
3. **Ittra minghand il-MARL fuq karta tal-MARL li tghid li l-**

Madankollu, kien hemm problema ma' l-Istati Uniti ta' l-Amerika fejn il-licenzja Maltija ma kinitx qiegħda tigi magħrufa.

Issa ghandna pjačir ngħidulkom li din il-problema spiččat grazzi għall-inizjattiva tal-kumitat u l-hafna komunikazzjonijiet li għamel is-segretarju.

licenzji Maltin huma HAREC, b'konformita' mas-CEPT.

4. **Kopja tad-dokument ta' l-ERO T/R 61-01 li juri lil Malta bhala membru tas-CEPT. Il-licenzji CEPT kollha huma aččettati fl-Amerika.**
5. **Kopja ta' l-ittra tal-FCC li turi bič-čar li ahna aččettati.**

Kopja ta' l-ittra tal-FCC tinsab hawn taht u sejra tkun ukoll fuq il-pagna ta' l-internet tal-MARL.

Dawn id-dettalji ntbaghtu minn Barry, K2JV lill-Ivan, 9H1PI, Segretarju MARL.

Fuq il-pagna ta' l-internet tal-MARL se jkun hemm ukoll ittra mill-MARL kif jinghad fin-numru 3 aktar 'il fuq.

Kopja tad-dokument ERO T/R 61-01 sejra tkun ukoll fuq il-pagna ta' l-internet tal-MARL.

Flimkien ma dawn id-dokumenti kull ma tkunu tridu huma l-passaport u kopja tal-licenzja tagħkom.

Huwa nteresanti d-dokument T/R 61-02 tas-CEPT li f'pagna 4 Anness 2 jghid car u tond li l-licenzji Maltin A u B huma HAREC.

Ghaldaqstant jidher li ma hemmx għalfejn ikun hemm l-ittra fuq il-karti tal-MARL, imma kopja ta' din il-pagna tad-dokument T/R 61-02 għandna tkun biżżejjed.

Kopja tad-dokument T/R 61-02 sejra tkun ukoll fuq il-pagna ta' l-internet tal-MARL.

Nixtiequ ngħarrfukom ukoll li s-Segretarju ikkomunika ma' l-Uffiċċju tat-Telegrafija Mingħajr Fili dwar il-Ftehim HAREC tas-CEPT u kellu twegiba fl-24 ta' Lulju.

Dan il-ftehim huwa dwar dilettanti tar-radju barranin li jkunu fuq żjara f'Malta u għadhom iridu japplikaw biex jinghataw licenzja bil-prefiss 9H3 sabiex ikunu jistgħu jahdmu minn hawn Malta.

Il-problema hija li minbarra dan il-ftehim, trid tiġi emendata l-Ordinanza dwar il-Flasijiet biex id-dilettanti tar-radju li jkunu fuq żjara qasira ma jkollhomx għalfejn ihallsu għal licenzja.

Dan għaliex l-ebda dipartiment jew persuna ma tista' teżenta lil xi hadd li ma jhallasx dak li hemm stipulat fil-liġi, u għalhekk trid bilfors tiġi emendata l-Ordinanza.

Meta l-Ordinanza tiġi emendata, huma jkunu jistgħu jużaw il-prefiss 9H1 u warajh in-nominattiv normali tagħhom u ma jkollhomx għalfejn ihallsu.

Minhabba li issa l-Parlament se jkun aġġornat għall-vakanzi tas-sajf, ikollna nistennew mill-inqas sakemm jerga' jiltaqa' wara dawn il-vakanzi.

Nittamaw li malli jerga' jiltaqa l-Parlament tiġi emendata l-Ordinanza halli nkunu bħal pajjiżi oħra.

Nota minghand 9H1AV/9H9MHR.

Kull min ikun irid jawtentika xi kopja tal-licenzja tiegħu jew dokumenti oħra jista' jikkuntattjani.

Kopja tad-dokumenti l-oħra jkunu jistgħu jinkisbu miċ-Ċentru tal-MARL.

Lawrence 9H1AV/9H9MHR

**L-Ittra ta' l-FCC
Ricevuta b'e-mail mill-Federal
Communications Commission,
Washington DC
10 ta' Lulju, 2006**

Dr. Cohen,

Sezzjoni 97.5 tipprovdi li l-apparat ta' l-istazzjon (ta' stazzjon ta' dilettant) irid ikun taht il-kontroll fiziku ta' persuna ... awtorizzata għal operazzjoni reċiproka minn barrani minn §97.107 ta' din il-parti, qabel ma l-istazzjoni jista' jittrasmetti fuq xi frekwenza tas-servizz tad-dilettanti tar-radju minn kull post li huwa f'post fejn is-servizz tad-dilettanti huwa regolat mill-FCC.

Paragrafu (d) ta' din is-sezzjoni jinkludi licenzja CEPT ta' dilettant tar-radju mahruġa lill-persuna *mill-pajjiż li tiegħu hija ċittadin* (din il-htieġa toħroġ mill-Att tal-Komunikazzjonijiet) minhabba li licenzja ta' stazzjon ma tistax:

(1) Ikun residenti barrani jew ċittadin ta' l-Istati Uniti, irrispettivament minn kull ċittadinanza oħra li jkollha;

(2) Ikollha liċenzja ta' diletant tar-radju mahruġa mill-FCC u lanqas permess reċiproku għal liċenzjat ta' diletant tar-radju barrani;

(3) Ikun qabel liċenzjat tas-servizz tad-dilettanti li l-liċenzja mahruġa mill-FCC kienet revokata, sospiża għal inqas mill-bilanċ tat-terminu tal-liċenzja u s-sospensjoni tkun ghadha fis-sehħ, sospiża għall-bilanċ tat-terminu tal-liċenzja u l-liċenzjar mill-ġdid ma jkunx sehħ, jew ċeduta għall-kanċellazzjoni wara notifika ta' revoka, sospensjoni jew proċeduri ta' qbid monetarju; jew

(4) Tkun sugġett ta' ordni ieqaf u tkomplix li ghandha x'taqsam ma' l-operazzjoni tas-servizz tad-dilettanti u li ghadha fis-sehħ.

Kondizzjonijiet (3) u (4) rari japplikaw għal vizitaturi fil-US. Okkażjonalment vizitaturi barranin ikollhom liċenzja tas-servizz tad-dilettanti tar-radju mahruġa mill-FCC f'liema każ il-liċenzja mahruġa mill-FCC tawtorizza privileġġi ta' operazzjoni tagħhom, jew jistgħu jkunu ċittadini ta' pajjiżi barra dak li hareġ il-liċenzja tagħhom. Jekk (1) u (2) ma japplikawx, imbagħad inti korrett li dilettanti tar-radju Maltin jistgħu jużaw il-privileġġi tas-CEPT tagħhom u joperaw fuq frekwenzi tad-dilettanti tar-radju waqt li huma jkunu vizitaturi fil-USA għaliex il-USA hija parteċipant fil-Programm tad-Dilettanti tar-Radju tas-CEPT. L-ebda awtorizzazzjoni addizzjonali ma hija mehteġa.

Marcus huwa korrett li l-Avviz Pubbliku li inti tirreferi għalih, DA 99-1098, għandi x'jaqsam biss ma dilettanti tar-radju Amerikani li joperaw f'pajjiżi oħra CEPT u mhux liċenzjati CEPT li joperaw fil-US. Operaturi barranin fil-US huma koperti taht Sezżjonijiet 97.5 u 97.107.

William T. Cross
Diviżjoni tas-Sigurta' Pubblika u
Telekomunikazzjonijiet Minghajr Fili
Bureau tat-Telekomunikazzjoni Minghajr Fili
Kummissjoni Federali tal-Komunikazzjonijiet

**Ċertifikata li hija vera kopja,
/s/ Barry G. Cohen**

Kopja bl-Ingliż tistgħu tnizzluha mill-paġna ta' l-internet tal-MARL

Ahbarijiet

500khz

Illum ghandna ahbar dwar applikazzjoni oħra biex dilettanti tar-radju jkunu jistgħu jahdmu fuq il-frekwenza ta' 500khz.

Skond il-Paġna ta' l-Ahbarijiet ta' l-RSGB tal-31 ta' Lulju 2006, l-għaqda tad-dilettanti tar-radju Irlandiżi applikat għand ir-Regolatur tat-Telekomunikazzjoni ta' l-Irlanda ComReg biex id-dilettanti tar-radju Irlandiżi jinghataw allokazzjoni fuq il-500 khz.

L-IRTS ghamlet it-talba tagħha wara li l-RSGB kienet ghamlet talba bhalha fis-sena 2004 lir-Regolatur tar-Renju Unit Ofcom.

Għalkemm l-Ofcom ghadhom ma hadux deċiżjoni, l-RSGB ghandna t-tama li d-dilettanti tar-radju se jrin jinghataw allokazzjoni bejn il-501 u 504 khz.

Hemm ukoll il-possibilita' li l-frekwenza ta' 500 khz tinzamm bhala memorja tas-servizz marittimu Għaliex Alla biss jaf kemm kienet strumentali biex ġew salvati hajjiet.

Il-bieċa 'l kbira tal-pajjiżi diġa' kienu waqfu milli jużaw il-frekwenzi bejn 415 u 526.6 khz fis-snin 90 tas-seklu l-iehor.

Ahna se nkomplu naraw jekk nistgħux naghmlu xi haġa, għalkemm kif diġa' għednilkom l-awtoritajiet jiehdu deċiżjoni biss meta jkun hemm it-tnehhija ta' dawn il-frekwenzi mis-servizz marittimu mill-ITU ufficjalment.

L-ewwel trasmissjonijiet AM

Tajjeb li tkunu tafu li din is-sena jahbat il-100 sena minn meta' saru l-ewwel trasmissjonijiet AM.

Dawn it-trasmissjonijiet kienu saru minn Reginald Fessenden lejliet il-Milied tas-sena 1906.

It-trasmissjonijiet kienu tal-kant magħruf sew “**O Lejl tas-Skiet**” fuq il-vjolin minn Fessenden kif ukoll qari mill-Bibbja.

Dawn it-trasmissjonijiet kienu saru minn Brant Rock, Massachusetts, Stati Uniti u rċevewhom hafna vapuri.

Lanqas temmen kif itir iż-żmien.

Dettalji Ġermaniżi fuq I-Internet

Kull min jitkellem ma xi stazzjon ta' dilettant tar-radju Ġermaniż issa jista' jsib id-dettalji tiegħu fuq I-internet. Dawn id-dettalji jinstabu fuq din il-paġna:

<http://ans.bundesnetzagentur.de/Amateurfunk/>

Lawrence 9H1AV/9H9MHR

Operazzjoni hdejn it-Torri l-Ahmar

Minghand Robin 9H1ZZ:

Noti personali dwar l-operazzjonijiet fuq I-HF mill-MARL minn hdejn it-Torri l-Ahmar bejn is-6 u s-7 ta' Ġunju 2006.

Frekwenzi

Ahna hdimna fuq it-80/40/20/17/15/10 metru.

Hin

Bdejna naħdmu 19:30Z fis-6 ta' Ġunju 2006. Spiċċajna naħdmu 12:00 fis-7 ta' Ġunju 2006.

Apparat

Ahna użajna it-transriċevitur tal-MARL HF IC-7400 bi hruġ ta' 100 watt fuq I-SSB u CW u hruġ ta' 30 watt fuq il-PSK31

Antenni:

- Sigma 80 (Force 12, li hdimna biha fuq it-80 metru (frekwenza ċentrali ta' 3.680 MHz) u fuq is-17-il metru)
- G5RV għall-40/20/15/10 metru

Operaturi:

9H1PI, 9H1PS, 9H1RN, 9H1TM, 9H1ZZ

Ir-riżultati li ksibna:

- 72 QSOs
- 26 pajjiż DXCC

Riżultati dettaljati

· 80 metru: 21 QSO (5 CW; 16 SSB) 12-il pajjiż (2 barra l-Ewropa)

· 40 metru 3 QSO (SSB) kollha Russi

· 20 metru: 36 QSO (34 SSB u 2 PSK31) 23 pajjiż (6 barra l-Ewropa)

· 17-il metru: 6 QSO (SSB) kollha USA

· 15-il metru 4 QSO (3 SSB u 1 PSK31)

· 10 metri 2 QSO (SSB)

Kummenti:

Post u temp ideali, imma l-propagazzjoni hażina kważi fuq il-frekwenzi kollha, hliet is-17-il metru u l-20 metru madwar l-4 ta' filgħodu qabel sebah.

Iggenerajna numru ta' sejhiet żgħar: Russi fuq it-80 metru (CW); Amerikani fuq is-17-il metru (SSB); Franciżi fuq l-20 metru (SSB)

Id-dipol vertikali tat-80 metru ha tnejn min-nies biex inehhuh mill-kaxxi u jarmawh, u 4 min-nies biex iwaqqfuh u nofs siegħa biex intunajnih. Il-qisien tat-T Bar użati kienu daww suggeriti Texas DX society.

Meta armajnih, il-kojlijiet miftuha kollha intunaw l-antenna madwar l-4 Mhz. Meta kollha magħluqa madwar 3.6 Mhz. Il-wisa tal-punti SWR ta' 3 kienet madwar 190 khz. Meta skannajna l-antenna sibna frekwenza HF oħra fejn irreżonat perfettament, madwar 18 Mhz.

Il-G5RV ta' kobor shih kien stallat madwar 2.5 metri 'il fuq mill-art, imma kellha r-reżonanzi ma tantx kienu definiti tajjeb u spiss 'il bogħod hafna mill-frekwenzi tad-dilettanti tar-radju. L-analizzatur wera li kienet qed taħdem l-ahjar fuq l-20 metru.

Noti minn 9H1TX

Jiena ġejt infurmat minn Stanley 9H1LO li kienu se jmorru jaħdmu minn hdejn it-Torri l-Ahmar u għalhekk hsibt li mmur naħdem fuq l-EME għaliex kont naf li hemm talba għal Malta fuq l-EME.

Tkellimt ma' Domenic, 9H1M, li offra li jghaddi għaliġa u jtellghani miegħu flimkien ma' l-apparat tiegħi.

Bdejn nibgħat e-mails fuq il-forum u fuq il-Moon-net biex nipprova niftiehem ma oħrajn u fi żmien jumejn kelli ftehim ma 8 stazzjonijiet.

Kelli għajnuna kbira minghand Manswetu, 9H1GB li sabli relay koassjali iehor u għeni wkoll biex nagħmel il-konnessjonijiet meħtieġa mal-preamplifikatur u r-relays. Grazzi Manswetu.

Ahna hadna sagħtejn biex armajna kollox u konna lesti madwar nofs siegħa qabel kellna l-ewwel sked ma **DL7APV**.

Minhabba interferenza ma stajtx nahdem fuq 430.060 Mhz u għalhekk għaddejti l-informazzjoni lil Philip, **9H1PA**, biex jghaddiha fuq il-forum li kont se nibdel il-frekwenza.

Fl-ewwel sked ma smajna xejn u Philip infurmani li **DL7APV** ma setgħax ikun hemm. Ahna konna qegħdin nużaw **ĊW** u **JT65** (mod diġitali).

Kien imiss l-isked ma **DL9KR** fuq is-**ĊW**. Huwa juża 16x26 element, u amplifier, imma lilna kien se jismana?

Iva, ahna smajna **9H1MRL/P de DL9KR RO** meta konna wkoll minghajr filtru. Dan kien l-ewwel QSO tiegħi EME fuq I-432 Mhz.

Aktar tard tkellimna ma' **HB9Q** li għandu dixx ta' 15-il metru u 1.5kw JT65 u **ĊW**. **Dan kien l-ewwel ĊW QSO 9H-HB9.**

Tkellimna wkoll ma' **OK9DFC** Dixx 10 metri u 1.5kw **l-ewwel 9H-OK qso JT65.**

Radd il-hajr kbir lil Philip, **9H1PA**, li kien fuq il-logger bi skeds għalina ma' **N9AB, JT65.**

Xi hdimna

Hdimna 4 pajjiżi, 5 QSO's u 2 minnhom l-ewwel darba minn Malta fuq il-UHF.

Kuntent hafna bir-riżultati tajba, u konna xxurtjati li kellna l-polarizzazzjonji dejjem orizzontali u kundizzjonijiet tajbin.

Hdimna wkoll xi stazzjonijiet mill-Ewropa fuq 144 Meteor Scatter wara nofs in-nhar fis-7 ta' Lulju, **DK0GW, OZ6OL, OZ5NM u SP2WYR.**

Radd il-hajr għal dawk kollha li qagħdu l-hin kollu jdawwru l-antenni lejn il-qamar għaliex ma kellniex muturi.

L-apparat li wżajna

UHF

2x 26ele BV070, ATF58143 0.2NF,TE 4450G -150W,706MK2

VHF

4 ele IC 706 10w

73's David 9H1TX

Informazzjoni Mappa Taljana

Għal dawk li jinteressahom li jkunu jafu ma liema naħa ta' l-Italja jkunu qed jikkellmu jew minn fejn ikun l-istazzjoni li jkunu qiegħdin jisimhu skond il-prefiss ta' l-indikattiv tiegħu, hawnhekk qiegħdin ingibulkom mappa ta' l-Italja bil-prefissi fuqha.

Din il-mappa hija mehudha minn fuq il-paġna ta' l-internet ta' l-Għaqda nazzjonali Taljana tad-dilettanti tar-radju, l-ARI.

Għalkemm il-kitba ma tantx hija ċara, nittamaw li din issibuha ta' siwi għalikom.

Din hija ta' siwi wkoll għal dawk li jmorru għal xi btala l-Italja u jiehdu l-apparat magħhom.

Lawrence 9H1AV/9H9MHR

Linux u d-Delizzju tar-Radju

X'inhija l-Linux?

Linux hija Sistema Operattiva għall-kompjuters. Bi kliem sempliċi, is-sistema ta' operazzjoni tipprovdi lil dawk li jużawha b'mezzi biex jimmanipulaw il-files u jesegwixxu programmi billi tipprovdihom aċċess għall-apparat tal-kompjuter.

Is-sistema operattiva timmaniġġa l-programmi varji tal-kompjuter u l-memorja li jużaw biex ma jinterferixx ma xulxin (nassumu li l-programmi huma miktuba tajjeb) u tirregola l-aċċess ta' kull programm għall-Unita' ta' Programmar Ċentrali UPC¹ biex l-ebda applikazzjoni waħda ma tahtaf il-magna għaliha².

Is-Sistema Operattiva timmaniġġa wkoll individwi li jkunu jużaw programmi fuq l-istess magna u ma thallihomx jinterferixxu ma xulxin waqt li tirregola l-aċċess ta' kull wiehed għall-files varji tas-sistema u d-direttorji ta' l-oħrajn permezz ta' numru ta' permessi magħmula mill-amministratur tas-sistema.

It-tieni, is-SO tipprovdi l-mezzi għall-programmaturi biex jaċċessaw l-apparat tal-kompjuter u s-sistemi li jkun imqabba magħhom. Billi tipprovdi siltiet mill-apparat, il-programmi jistgħu jiehdu vantaġġ ta' fatturi ta' l-apparat min Interfaċċa ta' Programmar ta' l-Applikazzjonijiet, IPA.

Bl-għan tal-Linux li jaqbel mal-POSIX (li hu kejl ta' l-IEEE għal Sistemi operattivi) u l-użu tal-librerija GNU C, hija tipprovdi l-programmaturi bi pjattaforma eċċellenti biex jiktbu programmi li jistgħu jintużaw għal sistemi differenti ta' UNIX.

Bl-użu ta' ANSI C u wiehed minn numru ta' għodda GUI li jingarru, programmi jistgħu jinkitbu wkoll kemm għall-UNIX kif ukoll għall-pjattaformi Windows.

Linux huwa kopja tal-UNIX, is-sistema operattiva sikwit problematika daqs-kemm diffiċli biex tintuża.

Waqt li l-biċċa l-kbira tas-sistemi mqassma Linux jinkludu utilitajiet tal-linja ta' kmand popolari mill-Proġett GNU, hafna żviluppaturi madwar id-dinja qed jahdmu biex itejjbu dawn l-għodda biex jagħmluhom aktar faċli għal dawk li jużaw il-kompjuter.

Il-mira hija soluzzjoni faċli għal dawk li jużaw il-kompjuter amministrata mill-GUI tal-kompjuter għall-Intel x86, Motorola PPC, Sun Sparc, Compaq Alpha, Intel Strong Arm, u ruxxmata ta' kompjuters imsejsa fuq mikroproċessuri.

Linux huwa *Programm b'Xejn*³. Dan x'għandu x'jaqsam mad-delizzju tar-radju?

Dak l-istess spirtu ta' pijunieri u xewqa biex tiżviluppa teknoloġija u tagħmilha ahjar imbagħad toffriha lil-komunita' kollha, li storikament ikkaratterizat id-delizzju tar-radju, issa tikkaratterizza wkoll il-komunita' Linux.

Dilettanti tar-radju imdorrija jilgħabu ma' l-apparat isibu l-Linux post fejn jiehdu pjaċir biex jilgħabu bil-programm minhabba li t-tqassim tal-parti 'l kbira tal-Linux jinkludi għodda biex toħloq u tibni pakkett komplut ta' programmi.

Għalfejn tuża l-Linux għad-Delizzju tar-Radju?

Minhabba l-popolarita' tal-MS-DOS u l-Windows, din hija mistoqsija valida. Għad-dilettant tar-radju li qed jahseb biex

¹ Bl-Ingliż, CPU

² Jiġifieri l-Kompjuter

³ <http://www.gnu.org/>

jibni TCP/IP swiċċ imsejjes fuq AX.25 jew stazzjoni ta' użu, il-Linux toffri ambjent b'sahħtu u stabbli.

Id-distribuzzjoni tipika Linux tinkludi kull manjiera ta' għodda għal sistemi inklużi l-ħtiġijiet ta' sistemi speċifiċi ta' l-AX.25.

Il-Linux hija tassew sistema operattiva li tagħmel xogħol f'daqqa li tista' tintuża minn nies differenti fl-istess ħin li thallik tagħmel affarijiet oħra waqt li l-kaxxa Linux tiegħek tagħmel id-dmirijiet AX.25 tagħha b'nies oħra jużaw is-sistema fuq l-arja jew permezz ta' Sistema Lokali (LAN).

Fil-fatt, b'wisa⁴ biżżejjed, wiehed jista' jesejgħi programmi fuq il-kaxxa tiegħek u jkollu l-programm juri r-riżultat tiegħu fuq it-terminal tiegħu.

Linux jgħin biex jerga' jpoġġi lura l-pjaċir fl-użu tal-kompjuter. Ius-sistema shiħa qieghda hemm biex inti tkun tista' tistudjaha u jekk jogħġbok tirrangaha. Xejn m'hemm mohbi bħala riżultat tal-Ftehim Għal Min Jużaha (EULAs) jew Ftehim li ma Tikxifx (NDAs).

Il-kernel Linux (ir-rutina ta' l-immaniġġjar tal-qalba), u l-affarijiet ta' siwi tas-sistema mogħtija mill-Proġett GNU⁵, u numru kbir ta' programmi oħra misjuba fil-biċċa 'l kbira ta' tqassim⁶ taħt il-Liċenzja Pubblika GNU⁷ jew liċenzji bħalha. Il-pakkett ta' programmi b'xejn tiegħi għandu informazzjoni addizzjonali.⁸

L-aħħar tqassim għamilha aktar faċli minn qabel biex tistalla l-Linux fuq il-kompjuter tiegħek. Jekk inti tista' thalli 500MB jew xi haġa hekk inti tista' tistalla biżżejjed programmi biex tara jekk il-Linux jgħoddx għalik. Jiena ninkuraġġik biex taqra l-paġni li ġejjin u l-holoq għal riżorsi oħra imbagħad tipprova l-Linux.

Minn fejn se nibda?

⁴ Bandwidth

⁵ <http://www.gnu.org/>

⁶ Jiġifieri distribuzzjoni

⁷ <http://www.fsf.org/copyleft/gpl.html>

⁸ <http://www.qsl.net/n0nb/linux/freesoftware.html>

L-ewwel haġa li nirrakkomanda hija li tiksbu xi materjal tal-qari. Ippjana li jkollok ħin biex issir familjari mal-proċedura ta' l-istallazzjoni u t-terminoloġija u s-sintassi Linux/UNIX.

Biex iżżid sistema operattiva oħra tinvolvik xi ftit aktar milli tistalla l-aħħar sistema office (għalkemm illum mhux daqstant iebes!) u teħtieġ xi ftit studju minhabba li hemm modi ġodda x'titgħallem biex tagħmel l-affarijiet.

Sistemi TCP/IP fuq AX.25

Linux hija kapaċi li tkun swiċċ TCP/IP b'sahħtu li joffri s-servizzi popolari kollha ta' l-Internet fuq is-sistema packet tad-delizzju tar-radju.

Jekk inti insejt xi ftit is-sistemi msejsa fuq TCP/IP, jew teħtieġ titgħallem aktar dwar TCP/IP, is-sistemi b'mod ġenerali, jew amministrazzjoni tas-sistemi, nirrakkomanda dawn id-dokumenti li għandkom il-holqa tagħhom fin-nota⁹ li jinstabu fil-formati differenti fid-Dokumentazzjoni tal-Proġett Linux.

[Network Administrator's Guide](#) -- General networking info (HTML)

[Linux Networking HOWTO](#) -- A guide to configuring Linux networking (HTML)

[AX25-HOWTO](#) -- A guide specific to configuring TCP/IP on Linux (HTML)

Li taħdem fuq sistema huwa sabiħ, x'hemm aktar?

Hemm numru ta' pakketti għad-dilettant tar-radju li juża l-Linux u aktar qed jiġu żviluppati. Paġna ta' l-internet b'tifsir fuq l-aħħar programmi tad-dilettanti tar-radju tinsab fuq il-paġna ta' l-Applikazzjonijiet u Utiilitajiet Linux għad-Dilettanti tar-Radju¹⁰.

⁹ <http://www.tldp.org/LDP/nag2/index.html>

Linux Networking HOWTO

<http://www.tldp.org/HOWTO/Net-HOWTO/index.html>

AX25-HOWTO

<http://www.tldp.org/HOWTO/AX25-HOWTO/index.html>

¹⁰ <http://www.linux.org.au/>

Xi affarijiet mhux immizzla f'din il-paġna jinsabu fuq Iblbio¹¹, li qabel kienet magħrufa bhala Metalab u aktar qabel Sunsite. Hemm hafna aktar pakketti speċifiċi mhux għad-dilettanti tar-radju u post tajjeb fejn tfittxu huwa Freshmeat.net¹², sit iddedikat għall-aħħar aħbarijiet dwar programmi għal Linux.

Tinsewx ukoll l-arkivji għat-tqassim partikolari tiegħek. Il-binarij pprovduti huma mibnija u ppruvati għas-sistema tiegħek u jinhtieġu hafna inqas sforz biex thaddimhom. Jekk inti trid l-aħħar u l-aqwa, sib l-ghejjun u għamel tiegħek inti stess.

Opportunitajiet ta' Programmar

Din is-sezzjoni kienet inkitbet oriġinarjament fil-bidu tas-sena 1998 meta l-Linux kien għadu kif beda jitmexxa. Waqt li l-programmi ewlienin fl-użu m'hemmx dubju li nbidlu, il-kunċetti bażiċi jibqgħu.

Waqt li hemm numru mdaqqas ta' programmi lesti għad-dilettanti tar-radju fil-Linux, jiġifieri biex issegwi s-satelliti, sostenn TCP/IP, u programmi BBS AX.25, Jiena nahseb li l-programmi baqgħu lura f'qasam ewlieni – programmi lesti biex juntużaw.

B'dan irrid infisser programmi ta' logging ta' contests tal-livell tas-CT, TR, u oħrajn ta' livell ma Ka/PkGold, programmi ta' kontroll tar-radju/logging ta' kuljum, programmi SSTV, u programmi li jsostnu l-APRS (għalkemm l-oqsma SSTV u APRS kull wiehied għandhom pakkett tajjeb.

Jiena nahseb li dawn l-applikazzjonijiet huma kritiċi għal Linux biex isir komuni fil-kamra tad-dilettanti tar-radju. Affarijiet sbieħ oħra huma programmi biex tpingi ċ-ċirkwiti (CAD, li diġa' qed jinstabu) u programmu ta' tahrig għal-liċenzja (għalkemm eżamijiet prattiċi fuq il-paġni ta' l-internet jistgħu jnaqqsu l-htieġa għalihom).

Kemm idum is-suq tad-dilettanti tar-radju għall-programmi Linux ma jilhaq "il-massa kritika" jiddependi fuq kenmm id-dilettanti tar-radju jibqalhom ir-rieda li jkomplu għaddejjin biċ-ċikli ta' aġġornar tal-Microsoft.

Jiena nahseb li dan jiġri meta maġġoranza ta' dilettanti tar-radju jiddeċiedu li l-Windows huwa limitat hafna għall-affarijiet speċjali li ahna nagħmlu bil-kompjuter fil-kamra tar-radju u meta jaqilbu ma jfissirx li jabbandunaw il-programmi familjari.

F6FBB issa ilu jzomm manteniment tal-versjoni tal-programmi tiegħu tal-BBS għad-DOS, Win, u Linux minn ghejjun komuni għal ftit snin mhux hażin.

Għalhekk, aktar ma nikkonvinċu malajr lil K1EA biex idahhal is-CT u N6TR TR, aktar il-komunita' tal-kontest taddotta l-Linux, l-istess jgħodd għall-Interfax u KaGold, jew kull programm popolari DOS/Win li tistgħu ssemmu.

Qasam iehor li Jiena nara li sostenn għal-Linux ikun mehtieġ huwa r-ruxxmata radjijiet ikkontrollati bil-programmi tal-kompjuter.

Dawn il-programmi, bħal dawk minn Kachina, ICOM, u Ten-Tec bħalissa jahdmu biss fuq il-Win9x u mhux fuq il-Linux.

Dawn il-manifatturi għandhom ikunu bil-gentilezza mhegga biex idahhlu il-programmi ta' kontroll tagħhom fil-Linux jew jipprovdu speċifikazzjonijiet biex jtqabblu biex b'hekk versjoni ta' Programmi b'xejn tkun tista' tinkiteb biex issostni l-apparat tagħhom.

Kif nafha Jien, Ten-Tec u Kachina għamlu l-ispeċifikazzjonijiet tagħhom pubbliċi u għandhom jiġu mfahhira li għamlu hekk. Fil-fatt, Ten-Tec ippubblikat il-kodiċi tagħha tal-Windows taht il-GPL u ppubblikat Gwida għall-Programatur estensiv¹³. Sfortunatament, programmi għal-Linux għad iridu jidhru.

¹¹ <http://www.ibiblio.org/pub/Linux/apps/ham/>

¹² <http://freshmeat.net/>

¹³ <http://www.tentec.com/Pegdvlp.htm>

Biex tbassar meta l-programmi Linux ikunu n-normi fil-kamra tar-radju huwa xi ftit diffiċli, imma, Jekk nista', jiena se nipprova nbassar.

B'harsa lura, dilettanti tar-radju "ta' sahha" kienu addottaw apparat tal-kompjuter minn kmieni. Hafna dilettanti tar-radju xtraw kompjuters (sikwit mibnija minn Radio Shack jew Commodore) u wzawhom għal xogħol divers fil-kamra tar-radju.

Il-kopji IBM PC irhas bdew jidhru f'nofs is-snin 80 wara li Jeff WA7MBL kiteb il-programmi tiegħu MBL BBS u YAPP programm għat-terminal packet għas-sistemi MS-DOS.

Madwar l-istess żmien K1EA ippubblika CT, programm ta' logging tal-kontest imsejjes fuq is-sistema DOS, u d-dinja tal-kontest tad-dilettanti tar-radju qabzet fil-kompjuter għal-dejjem.

Imbagħad WORLI dahhal il-programm popolari tiegħu RLI BBS, oriġinarjament miktub għax-Xerox 820, għad-DOS u sa' l-aħhar tas-snin 80 virtwalment kull BBS tal-packet kien qiegħed jaħdem fuq sistema ta' PC kopja msejsa fuq l-MS-DOS.

B'hekk, bil-kalkoli tiegħi hađu lid-dilettanti tar-radju b'sahhithom bejn 6 u 8 snin biex jaddottaw il-pjattaforma DOS bil-kbir wara d-dhul tagħha fl-1981.

Madankollu, anki fl-1991, wara d-dhul tal-PC (KP) u s-sena meta twieled il-Linux, numru sewwa ta' dilettanti tar-radju kienu qegħdin jużaw il-CoCos tar-Radio Shack u Commodore 64 għat-terminali packet u xogħol ieħor zghir.

Dan inbidel fil-bidu tas-snin 90 meta l-KP sar prodott komuni u programmi b'sahhithom ġew offruti minn MFJ, AEA, Interflex, u oħrajn bdew jiġbdu l-interess tad-dilettanti tar-radju.

Windows 3.1 iddahhal fl-1992 u issa GUI raġonevolment stabbli kienet tinstab għall-KP li hajjret anki aktar dilettanti tar-radju u awturi tal-programmi biex joħorġu mill-apparat eqdem u jidhlu fid-dinja tad-DOS/Win.

Issa, jiena nara l-Linux adottat minn aktar dilettanti tar-radju b'sahhithom, dawk li jridu l-aktar swiċċ TCP/IP jew pjattaforma BBS stabbli li jistgħu jsibu.

Nittama, li s-sena ta' wara tipproduċi programmi ta' loggjar tal-kontest li jitqabbel mas-CT u t-tnejn jew tliet snin ta' wara jipproduċu l-applikazzjoni "qattiel" għall-użu tad-dilettantitar-radju li tikkawża l-migrazzjoni tal-maġġoranza tad-dilettanti tar-radju għal-Linux

Dan huwa għaliex jiena nara li dan se jiġri (dawn huma l-opinjoni tiegħi biss (bħal ma huma l-kumpliment ta' dawn il-paġni):

- **L-ispejjeż ta' l-iżviluppatur**

Kull versjoni ġdida tal-Windows tinhtieg Pakkett għali għal min jizviluppa l-Programmi minghand il-Microsoft u l-biċċa 'l kbira ta' l-awturi tal-programmi kumerċjali zghar jew dak li jaqsmu¹⁴ jsibuha għalja biex isostnu l-Win 95, 98, u NT kollha f'daqqa.

Id-distribuzzjoni Linux toffri L-aħjar (IMHO in my humble opinion fl-opinjoni umli tiegħi) għodda professjonali ta' żvilupp ta' kwalita' u ambjent stabbli msejjes fuq kejl ippubblikat UNIX (POSIX) biex b'hekk l-APIs ma jinbidlux ma kull hrug ta' kernel.

Ma jeżistu l-ebda kernels mhux dokumentati! Huma ma jistgħux a jkunux dokumentati għaliex il-kodiċi ta' ghejjun tas-sistema tinsab AVAILABLE għall-ispezzjoni mill-iżviluppatur. Is-sistema Windows X tipprovdí API stabbli u ppubblikati għal applikazzjonijiet għall-GUI.

- **Inqas spejjeż ta' apparat.**

Dilettanti tar-radju għandhom xeħta jżommu apparat aktar mill-kumpliment tal-popolazzjoni li tuża l-kompjuters.

B'hekk, hemm numru kbir ta' sistemi 486 tan-nofs sa għolja u sistemi Pentium baxxi san-nofs fil-kmamar tad-dilettanti tar-radju

¹⁴ Jiġifieri jithallsu ftit tal-programmi li jagħmlu

li jingħad li huma limitati hafna għal Win 98, NT u Win 2k.

Linux, madankollu, isostni dawn is-sistemi tajjeb u probabbilment ikompli għal xi żmien fil-futur. Dan iżid il-valur għall-apparat li għandhom bhalissa jew apparat li jista' jiġi akkwistat bħala użat.

Il-Linux hawnhekk tirbah għaliex tista' effettivament tagħmel applikazzjonijiet differenti f'daqqa u ssostni użu minn operaturi differenti fuq dan l-apparat qadim faċilment.

- **Pjattaforma eċċellenti għall-esperimentaturi**

Distribuzzjoni Linux tinklusi numru ta' l-għażeb ta' għodda ta' żvilupp li jsostnu prattikament kull lingwa ta' programmar li qiegħda tintuża. Numru ta' libreriji jeżistu li jagħmlu l-interfaċċjar bejn is-SO¹⁵ u l-apparat hafna aktar faċli milli jkollok tikteb kolli bhal fid-DOS.

Interfaċċja standard biex iħaddem apparat teżisti fil-kernel u hija dokumentata tajjeb. Jekk hemm xi dubju dwar kif il-kernel tħaddem ċerta funzjoni, l-għajn hija dejjem hemm bex tipprovdi t-tweġiba.

Programmi b'xejn ifissru li qatt ma se jkollok toqgħod għal SO li l-API tagħha hija dokumentata mod u hija taħdem mod ieħor (sakemm inti ma tħaddimx l-aħħar kernel żviluppata :-D)

- **B'saħħitha hafna u stabbli**

Linux għabret reputazzjoni ta' stabbilita kbira u *ta' min joqgħod fuqha*. Waqt li din m'hijiex prijorita' għolja għall-dak li jużaha fil-kamra tar-radju tad-dilettant tar-radju normali, tajjeb li tkun taf li anki jekk xi programm isofri minn waqa' orribbli u "jarmi l-qalba" (jiġifieri l-kernel toħlog file ta' data tal-memorja biex tgħin biex tneħhi l-problemi tal-programm) is-SO aktarx tibqa' sejra mingħajr ma tiflew xejn.

Qabbel dan mal-messaġġi fuq l-iskrin li jgħidulek li s-sistema tiegħek saret instabbli u għandha terġa' tinxtehel.

Hemm sistemi Linux li ż-żmien jdumu jahdmu huwa mkejjejl mhux f'jiem, jew ġimghat, imma xhur u probabbli xi tnejn x'imkien f'it snin jew aktar. Xi amministraturi tas-sistema qalu li l-unika darba li s-sistema Linux tagħhom kienet reġgħet mixhula kienu biex jaġġornaw il-kernel jew jibdlu xi apparat.

Jiena għal darba tant drajt l-istabilità tas-sistema tiegħi li anki li nuża s-sistema Win NT fuq ix-xogħol iġġenninni!

- **Sostenn shih tas-sistema inkluż l-AX.25**

SO ta' kwalita' kummerċjali li għandha sostenn AX.25 tagħha stess? Iva. Kważi l-apparat tad-dilettanti tar-radju huwa sostnut mill-kernel bl-affarijiet AX.25.

Fil-fatt hemm programm biex tuża bord tas-sound SoundBlaster 16 bħala modem tal-packet 9600 bps.

Għall-kumplement tas-sistema il-holog packet jidhru li huma sempliċi interfaċċja oħra tas-sistema u l-għodda kollha standard tas-sistema jistgħu jintużaw biex johlqu l-aqwa swiċċ AX.25 TCP/IP, e-mail, ftp, telnet u server http fuq il-packet radio

- **Żgura**

Meta toħloq l-aqwa server, inti trid tiżgura li l-programmi u dawk li jużawhom ikollhom aċċess biss fl-oqsma fis-sistema li huma suppost għandhom.

Bis-sostenn għal aktar minn persuna waħda li għandha minnha nfisha s-sistema Linux, dawn l-affarijiet huma mħaddma tajjeb.

Minkejja dan, pakketti oħra bħal ma huma iptables (tabelli ip fil-versjoni kernel 2.2.x) fil-kernel 2.4.x 'il quddiem iħalluk toħloq "ħajt kontra n-nirien" biex iżzomm dilettanti tar-radju, sistema lokali, u l-internet separati.

Is-sigurta' hija parti mportanti mid-disinn Linux u hemm hafna għodda biex jgħinu

¹⁵ Sistema Operattiva

lill-amministratur tas-sistema f'dan ix-xoghol.

- **Tiżviluppa l-hin kollu**

Linux huwa proġett li għaddej il-hin kollu min-naħa ta' hafna żviluppaturi madwar id-dinja. Interessanti li dak li jmantni s-serje kernel 2.2.x u sikwit meqjuż it-tieni logotenant ta' l-iżvilupp tal-kernel, Alan Cox, huwa GW4PTS.

Tistgħu tibqgħu ċerti li s-sostenn għad-dilettanti tar-radju aktarx ikun dejjem hemm u agġornat.

- **M'hijiex ta' xi entita' wahda**

Waqt li l-kodiċi ta' għejjun għal-Linux hija dritt ta' l-awturi rispettivi, il-Liċenzja Pubblika Ġenerali GNU tiżgura li l-għejjun tal-kodiċi tinsab għal kulhadd biex jispezzjona u jibdel jew itejjeb sakemm dawn it-tibdil ikunu dokumentati tajjeb fl-għajn.

Waqt li dan ma jidherx daqstant importanti, huwa mportanti li tirrealizzaw li l-Linux ma ssirx il-vittma tal-hmerijiet tas-suq ta' sidha.

Tfisser ukoll li s-sistema operattiva hija tal-komunita' daqskemm ta' dawk li żviluppawha.

Difetti (bugs) mhux ċari li jaffettwaw minorita ta' dawk li jużawha ma jiġux maqbuża favur feature creep (aka creature feep).

Jekk id-difett ikun idejjaq biżżejjed, xi hadd jirrangah u jgħaddi r-rimedju lill-iżviluppaturi fejn jiżdied mas-siġra ta' l-għejjun ewlienija.

Dan huwa l-akbar vantaġġ li Programmi b'Xejn għandu fuq il-programmi tal-kompetizzjoni proprjetarja.

Dilettanti tar-radju jibbenefikaw minhabba li din il-pjattaforma li aktarx tibqa' aktar stabbli mill-offerti kummerċjali preżenti fil-5 sa 10 snin li ġejjin u forsi aktar.

- **Attivita'**

Nhar is-Sibt 19 ta' Awissu mill-00.01 sal-Hadd 20 ta' Awissu 23.59 se ssir attivita'

tal-Fanali u bastimenti tal-Fanali. Din l-attivita m'hijiex kompetizzjoni, imma d-dilettanti tar-radju jaħdmu kemm jistgħu.

Min huwa nteressat jista' jipprova jmur hdejn il-Fanal ta' Delimara jew xi fanal iehor u jaħdem minn hemm.

Aktar dettalji fuq <http://www>.

Avviżi tal-MARL

Bejgh u xiri

Il-Kumitat jixtieq jinfurmakom li kull min ikun irid ibiegh jew jixtri xi haġa jista' jikkuntattja lil Stanley Grixti, 9H1LO, fuq stanley@9h1lo.net biex ikun jista' jagħmel l-avviż fuq il-paġna ta' l-internet tagħna.

Il-Kumitat ikun grat lejn min ikun se jsiefer fuq xi vakanza jekk huwa/hija jinfurmaw lill-Kumitat jekk ikunux jistgħu jiehdu xi kartolini QSL magħhom u jimpustahom fil-pajjiż li jkun se jrin fih.

Il-Kumitat qiegħed din it-talba minhabba li l-posta f'Malta hija wahda mill-aktar għolja fid-dinja, tant li hawn organizzazzjonijiet li jkollhom hafna posta li qed jibghatu persuna fi Sqallija biex jimpustahom hemmhekk għax sabu li jaqblilhom hafna aktar minkejja li jhallsu l-passaġġ.

Għalfejn kulhadd tant qiegħed jibza mit-toqba fl-ożonu?

(misjuba fuq website)